

44 In Histor. Politicam Constant.

ANNOTATIONES MARTINI CRV- SII, TYBINGENS. PROFESSORIS, IN HISTORIAM Politicam Constantinopoleos.

Græcorum
chronologia α. Κατὰ τὸ ἑξαμηνιασθὲν οὐρανιοσθὲν ἐτῶν.) Qui est annus Christi 1391. Græci solent tempora ab an-
nis Mundi conditi annotare: multoq; plures annos numerant, quàm nos. certè annum Mundi 5353. Iohannis
Fuccij, in quem annus Christi 1391. cadit, annis 1547. excedunt: causa quærat̃ur à doctis: cum Eusebiius tantum
1236. annos habeat superfluos, quâ 72. interpretes sequitur.

IN CHRONOLOGIA ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOL.

Nicephori, hæc annorum supputatio est.

Ab Adamo ad diluuium usq;	2242
A Diluuiio ad turrim Babylonicam,	525
A turri ad διχολομήματα (dimidiationes uictimarum, Genes. 15.) Abrahami,	425
Ab his usq; ad mortem Abrahami,	76
A morte Abrahæ, ad exitum Israelitarum,	430
Ab exitu ad ædificationem templi Solom.	757
Ab hac ad captiuitatem Israelis	425
A captiuitate ad Alexandrum, M.	318
Ab Alexandro ad Christum,	303

Vniuersi, 5500. (Eusebio 5199.) anni. Secuti nimirum sunt Græci τὸν ἱερομύητον, quo-
rum 5. & 11. cap. Genes. &c. conferantur: cum Hebræo textu,
seu vera eius interpretatione.

Illis 5300. annis addè 1580. annos Christi nati. Erunt 7080.

Et tamen pro his Græci hodie numerant 7089. Indict. 8. quo anno Turcæ
numerant annum Mahometi 988.

IOAN. FVNCCII CHRONOLOGIA.

Diluuium anno Mundi,	1657.	ante Christum	3306
Mors Abrahami,			2114
Exitus ex Aegypto,			2454
Ædificatio templi Solom.			2933
Captiuitas Israelitarum,	3221. D. Chytræo uerò 325.	Luthero	3262
Alexander M.			3634
Natiuitas Christi,	3963. Luthero uerò 3960.	Chytræo 3962. G. Mercatori	3965.

Moschopuli
Grammatica.

Habeo manuscriptum librum primum *Questionum Grammaticarum Moschopuli*, uarijs cum ductibus &
abbreviaturis literarum: cuius ἑπιγραφὴ est. Ἀρχὴ τοῦ θεοῦ, τῆς βίβλου τῆς φιλοσοφίας ἕως τοῦ λόγου ἕως τοῦ ἐπιπέδου
ἢ τῆς μορφολογίας. In huius libri pag. 40. in summo margine scriptum est: εἰς τὰς 16. ἡμέρας ἐπέμεινε, ἐδωκέ μοι ὁ
παπῆς Κληθὴς τὸ τοῦτο ἔργον, ἔτος 19. 3. α. Id est, Die 29. Martij, mihi donauit librum hunc Sacerdos
Clubes, anno (Mundi) 6901. Ergo, anno Christi, 1392. à quo tempore præsens *Historia* incipit. Sunt ergo,
288. anni ab eâ donatione, ad 1580. usq; annum, quo hæc scripsimus. Videtur Moschopulus hic uixisse tem-
poribus Imp. Andrōnici Paleol. senioris: id est, circiter annum Domini 1300. quia pag. 24. eiusdem libri, de
prepositione καὶ, positum hoc exemplum est. καὶ τὸ ἔργον τὸ βασιλείας ἀνδρονίου, μεγάλου λασιλέως, τῆ
παλαιολόγου, ἡγεμόνον ἀνάκλησις τῆς ῥωμαίων. Imperatore magno Andrōnico Paleologo, facta est reuocatio,
seu restitutio; Romanorum. Fortasse, quod pater eius Michael, imperium Latinis eripisset: qui id ab anno
Christi, 1203. usq; ad 1259. tenuerant: & filius Andrōnicius id magis confirmasset. Intelligitur ex hoc Clubs
exemplo: linguam Barbaro Græcam; etiam illo tempore, stante adhuc imperio Græco, fuisse. idem, ex *historia*
Germanicâ Schiltebergeri patet: qui ab anno 1394. usq; ad 1427. Christi, uarijs Regnis Orientis peragratis
interim etiam Constantinopoli fuit: ubi moris esse scribit, ut laicus, in publico Sacerdotē obuium habens, reue-
renter capite nudato, & corpore inflexo; ab eo petat: Et itogi mena, Despota (συνλογα ῥωμῶν, ἀεσπότης:
benedic mihi, Domine. Sacerdos autem, manu capiti eius imposita, dicat: O theos eslogito senam:
ὁ θεὸς συνλογεῖτω σοὶ ἀν: Deus tibi benedicat. Vnde & hoc apparet: tunc quoq; Diphthongum ου, per Ef pro-
nunciatam fuisse. Ergo etiam ω, per Af. Sed & hodie sic Græci pronuntiant: continentes, quando aliquis
nostrum, per Eu & Au profert. Sic & reliquas Diphthongos ac Vocales pronuntiant: sicut uulgò in Scholis
nostris profertur, Sed & Nicetæ Acuminati Choniatae *historia*, Barbaro Græcè manuscripta, in inelytæ Au-
gustis

Lingua vul-
gans Græca.

gustæ Vindelicorū Bibliotheca est: quā nos ante paucos menses (favore nobilis, pijs, & prudentissimi viri, D. Ioan. Baptistæ Henzelij, septemviri Augustiani: & operæ reuerendi Ecclesiastæ, D. M. Christophori. Neuberghij) hic Tybingæ habētes, perlegimus. Ex qua præcipua Barbaro Græca, ὁ μακαρίτης Hieronymus Vuolfstas, bene de me meritis, in suas in Choniatam annotationes transtulerat. Liber uetus est. Præterea, initio Moschopuli mei scriptum est: Liber Grammaticalis Moschopuli, emprus per Ioannem Reuchlin Phorcensem. Esse perpetuò debet τῆς γένουσι, familiæ Capnionum. Dedit autem dono hunc D. Balthasar Pleiningerus (Concionator) Schorëdorffius, Ioanni Marcoloni Marpachensi 1537. Eum postea mihi Crusio 4. Nouemb. 1576. domi meæ Tybingæ, dono dedit. F. eius, M. Ioannes Marcoloni: in memoriam sui, & suorum Parentum. Etiam hoc addo: hunc librum, errore 1553. Basileæ sub nomine Ἐμμανὺλ βασιλεὺς πρὸς γραμματικῆς γυμνασίας, excusum esse: cum sit (meo libro eam γυμνασίαν omnem ad uerbum habēte:) Moschopuli. Principium enim utriusq; est: Ἐμμανὺλ ἡμεῶν, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστόλος ἀνδρονίου τεχθλιῶν ἐκ τῆς ἀγίας θείας ἰσθμίας. Basilii anno 380. Christi uixit, non tempore Palæologorum quo Emanuel Moschopulus: id est, uitulus paruis, ἀπὸ λ. θ. quæ apud postremos Græcos terminatio Diminutiui est. Imperatores autem Græcorum, appellantur βασιλεῖς ῥωμαίων: quia Constantinopolis, ut Colonia ῥωμαῖα, Italice Romæ (τῆς παλαιῆς ῥώμης) appellatur νέα ῥώμη. Inde Græci se nominant ῥωμαῖοι: occidentis uerò populos quosuis, λατίνος & φράγγος, Latinos ac Francos. ἢ τῶν Ἀγαρηῶν) per Agarenos, Turcæ intelliguntur. Τὸν ἰσθμὸν ἰωαννῶν, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ) Stirps Palæologinæ familiæ, ab erepta latinis urbe, usq; ad eiusdem per Turcas expugnationem, ex Gregora & Chalcondyle.

1. Michael, qui Latinis imperium eripuit, anno Christi 1260.
2. Andronicus maior, imp. à 1282. usq; ad 1334. circiter.
3. Michael, qui ante patrem obiit.
4. Andronicus nepos, à 1325. usq; 1343. cui ad tempus in imperio successit Ioannes Cantacuzenus, tutor sequentis Ioannis.
5. Ioan. seu CaloIoannes, 1354.
6. Filij 4.
  - Andronicus — Ioannes, cæcatus cum patre ab auo CaloIoanne: sed uisum recuperarunt.
  - Demetrius.
  - Emanuel: & alter Emanuel, notus.
  - Theodorus, Præfectus Peloponneso, Rhainerij gener.

β'.
γ'.

De Palæologis.

Ex his, Andronicus imperauit 1384. in carcerem condito Ioanne patre, & Emanuele fratre: qui Emanuel, ei in Imperio successit, 1388. à quo præsens Historia incipit.

7. Emanuelis filij, 6.
  - Ioannes: cuius uxor, Itala deformis: altera uerò, Maria Cantacuzena.
  - Andronicus, elephantiasi apud fratrem Theodorum mortuus.
  - Theodorus, Peloponnesi Despota. Vxor eius, Itala Malatestana, Filia, Helena Ioanni Cypriorum Regi nupta, uiuens anno 1456.
  - Constantinus, uxores eius, Itala, & Lesbij Ducis filia.
  - Demetrius: cui nupta, Asanis soror.
  - Thomas, uxorem habens Italam.

Ex his, imperauit Ioannes. 1421. qui Concilio Florentino interfu, nec filios habuit. Et successit 1445. frater Constantinus, matre Helena natus: qui, amissa urbe, occubuit.

οὐκ ἀπέλασσετο προσκυνῶσαι τὸ ὑπομανίκιον) Non assentiuntur Græci Latinis, dicentibus: Spiritum S. tum ex
 patre, tum ex filio, procedere: cum ipsi, tantum ex patre dicant. Reprehendunt etiam, quod ἄβυσμα adhibe-
 ant eis θεσίαν: non εὐσύνμα, ut ipsi. Sed præcipua, de principatu in Ecclesia diffensio est. Qua de re locus se-
 quens ex libro 1. Annæ Comnenæ loquitur: quæ anno Domini 1117. uixit: filia Alexij Comneni Imp. cuius se-
 pulchrum adhuc extat in templo patriarchatus Constantinopoli, à D. Steph. Gerlachio uisum. Est id, lapideūz
 non insistsens 4. basibus, sed integro lapide à terra surgens, altius, quàm mensa, ad parietem Templi: sicut ad-
 cuius Germani principis sepulchrum. Incisam habet aquilam. Inuehitur Anna Cæsariissa in Papam Hildebran-
 dum: quod eius factora in legatos Imp. Henrici, nefaria fuerint: καὶ ταῦτα (inquit) ἔ πρώτῃ ἀρχιεπίσκοπῳ καὶ
 ταῦτα, προσκυνῶσαι τὸ ὑπομανίκιον: ὡς πρὸς ἄν καὶ οἱ λαοὶ λέγουσι τε καὶ ἰουρτ. ἔτι γὰρ καὶ τὸ το, εἰ ἀλάσ-
 ζονείας αὐτῶν, μέγα πηλόντων γὰρ σκηπτοῦν ἐπιείθεον σύνθεσε, εἰς τὴν ἡμετέραν βασιλείαν πόλιον: καὶ ἀπὸ τῆς στυ-
 κλῆτης, καὶ τῆς ὅλης βασιλείης τάξεως: μέγα πηλόντων καὶ τῶν θεόνων ἀρχιεπίσκοπῶν τάξεως: καὶ διδύμου αἰ ἀπὸ
 καθὼν βασιλείης, τὰ προσβεία τῶν θεόνων τῆς κωνσταντινέως πόλεως, καὶ μέλισσα, ἢ ἐν ἡερχηδόνι (ἀλλὰ χαλκιδόνι) εὐ-
 νοδίῳ, εἰς κτερωπὴν πρώτιστον τῶν κωνσταντινέως ἀναδιδασκαλέων: τὰς ἀνὰ τὴν οἰκουμενίαν διοικήσεις ἀπαξ-
 σῆς, καὶ τῶν ἐπιποιήσεων. Dicit, frustra gloriari Latinos: præsidere Papam toti terrarum orbi. Cum enim scæp-
 trum, totaq; imperij administratio, Constantinopolin translata sit: eodem quoq; Throni ecclesiastici præroga-
 tiuam, tratatam esse: præsertim, cum idem etiam Carthaginensi Synodo placuerit: ut omnes totius orbis Ecclē-
 siæ, nouæ Romæ sedī subiectæ sint. Habebat hæc Anna (inquit Zonaras) τὴν γλῶσσαν ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς ἰουδαίας: id
 est, ueteri lingua Græcâ, nō uulgari et corrupta, scripsit. Hæc causam sentio ego, Grāmaticæ Græcæ præcepta
 scribentibus fuisse: ut scilicet, tum Græcos ipsos, tum alios, qui discere uellent, puram linguam docerent: et
 reuocantes contra corruptam linguā: sicut apud nos, latinæ linguæ Grāmatica scribuntur. Sed ad rem. Noluit
 Imp. Græcis manicam Chōrepiscopi honorare: ne uideretur primatum Papæ agnoscere, ὑπομανίκιον, τὸ ὑπο-
 μανίκιον: ὅ ἐπιβείασι οἱ ἱερεῖς ὅτι, τὸ εἰς τὴν λαογραφίαν: inquit Theodos. Zygomatas.

De primatu
Papæ.

Grāmaticæ
Græcæ origo

ἢ. ὑπομανίκιον

ὑπομανίκιον

ἰλιτίμ.

ἢ. Μασαγιασίτῃ τῷ ἰλιτίμ) τὸ ὑπομανίκιον. scribitur hodie à Græcis pro litera latina B. tāquam medium inter β. (quod
 per V. cōsonantē pronūciatur) ἔ π. τὸ ὑπομανίκιον autē, minuit in pronūciando, aliquid de impetu ἔ π. ad naturā ἔ π.
 adducens: ut, Bombyx, in libello Nomenclaturæ, Barbaro Græcæ, qui Corona preciosa inscriptus est, scribitur
 μπόμβυξ: et uua acerba, οὐβα ἀτζόρμπα. Ideo in imperio Alexij Comneni apud Zonarā τὸ β, ἔ π. ἔ π. ἔ π. ἔ π.
 γ, Latine est Robertus Fræcus, non Rompertus. Interim tamen in libello dicto, τὸ β, ἔ π. ἔ π. ἔ π. ἔ π.
 ponitur: ut ἀδ βεῆσιος ἰμιαμ βίγινιμ. Apud Laonicum uerò, omisso ὑπομανίκιον scriptum est. Sed quid est τὸ
 ἰλιτίμ. ἰλιτίμ. λαίλαψ, turbo, procella. Deridens ipsum τιμάρης, Tamerlans, lib. 3. Laonici ἀπὸ ἡμῶν ἔ π. ἔ π., inquit,
 λαίλαψι παρὰ λαοῦ, τῆς πόλεως αὐτῆς. Dignus uerò, cum turbine conferri iste, audaciæ nomine. Francisc.
 Sansouinus in uite eius extremo, Fu-questo signore, inquit, Gnomo precipitoso, & audace in
 tutte imprese, lequali egli fece, così vell' Asia, come vell' Europa. Nè si riportò mai all'
 altrui cōsiglio: ma, quādo si haueua d' andar cōtra i nimici: si cōfidaua sola m'ete in se me-
 desimo. Però era cognominato Lelapa: che i Turci dicono Ildrin: cio è folgore dal cielo
 Volendo, con questo significare: ch' egli era impetuoso, & præsto, comela fuesta
 celeste. Præcipitem in omnibus actionibus fuisse, nec alijs auscultasse, dicit. Unde
 Lelaps, Turcicè Ildrin, fulgur ἔ π. fulmen, appel-
 latur fuerit.

OGYZIO-

OGVZIORVM (TVRCICAE FAMILIAE) DVCES,
sequenti genealogia, apud Laonicum.

De Regi-
bus Turco-
rum.

	1. Induzalpes.	} Principes.	
	2. Oguzalpes.		
	3. Orthogules.		
I.	4. Otomanes, Orthogulis filius, primus Rex, temporibus Andronici Paleol. aui, 300. Christi incipiens.		
II.	5. Orchones, 1329. temp.	} Andronici nepotis. Ioan. Cantacuzeni.	
III.	6. Sulaimanes,		
IIII.	7. Amurates, 1350.	} fratres. Hic Amurates, aliter dicitur Myrath Beg. cum quo res fuit hisce Graecis: { Ioanni Cantacuzeno. Ioanni, Andronici F. Andronico, Ioannis F.	
V.	8. Baiazites Lelaps, Amuratae F. 1373. cum quo negotium habuit.	} Calioannes. Andronicus. Emanuel.	} Christiani, à Lelaps ad Nicopod in 1395. uicti, pridie D. Michaelis. Captus à Tamerlanc, obiit in Ionia, 1398.
VI.	9. Iesus, 1398.		
VII.	10. Mulsumanes, 1402.		
VIII.	11. Moses, 1404.	} fratres, ἰππύμοροι, ἀλλήλων ἰόνται.	} Temporibus Emanuelis, Graecorum Regis.
IX.	12. Mechinetes, horum frater, 1404.		
X.	13. Amurates II. Anno 1419. interfector	} Mustaphae patrum. Mustaphae fratris.	} Tunc Graecis imperante Ioane, Emanuelis F. Cesi sunt 1444. cū Vladislao R. Christiani ad Varnam, die D. Martini Papae.
XI.	14. Mustapha Amuratae patrum.		
XII.	15. Mahometes II. Anno 1450. Constantini Imp. Graecorum interfector, 1452. Hunc, post Laonici historiam, secuti sunt:		
XIII.	16. Paiazites II. Anno 1482.		
XIII.	17. Selimus, 1512.		
XV.	18. Soleimanes, 1520.		
XVI.	19. Selinus II. Anno 1566.		
XVII.	20. Amurates III. Anno 1574.		

SED A TVRCIS, tantum 12. Imperatores Otomannici agnoscuntur ut inquit D. Gerlachius.

1. Otomanes, seu Osmanus.	} Prusa sepulti.	7. Mechemet, II.	} Constantinopoli sepulti.
2. Orchan.		8. Baiazet, II.	
3. Murath, I.		9. Selim, I.	
4. Baiazet, I.		10. Soliman.	
5. Mechemet, I.		11. Selim, II.	
6. Murath, II.		12. Murath, III.	

5. πω

5. N. pro d.

πλιν θυγατέρα Ντέρια) Τὸ π̄, pro A apud recentiores Græcos ponitur: litera v̄, uim ̄ ̄ infringente. Doria, pro D' oria, di Auria.

7.

Διαπεράσαντες γὰρ αὐτὸν) Pro, Διαπερασάτωρ αὐτὸν τῶν Βυζαντίων. Vfitata multum recentioribus constructio.

9.

Καὶ κάτροι) Pro, Καὶ κάτρα: more uulgaris lingue. χώρα, etiam pro πόλις hodie accipitur.

10. ανθ.

Επιλόγου τε καὶ βασιλέως δ' τ') De Imp. Manueto Palæol. etiam hoc addam, ex libro uulgaris lingue, qui αὐθ' inscribitur: Ἔσ' quædam Epitome historiarum ἢ παλαιῶν τε καὶ νέων διαθήμης est: quæ priuatim domi Constantinopoli frequenter Græci utuntur, Venetijs excusor: quem librum ἔσ' θυσανρόρ Damasceni, acceperam 28. Febr. 1578. Tybingæ: mittente mihi clariss. uiro, D. Ioanne Scheirlino, Medico Augustæ: qui mihi per Hieronymum Mercuriale, Patuij Doctorem, comparauerat. Εἰς τὰς χιλίους τετρακοσίους Διαπέρασας, inquit ἦλθε ὁ βασιλέως, ὁ πῦρ μανόλης: καὶ ἀρχὴ καὶ ἐπιτοὴ τὸ ἑξαμέλιον. Εἰς τὰς χιλίους τετρακοσίους Διαπέρας, ἦλθε ἡ κυραυλιώπα, ἡ βασίλισσα. Id est, Anno 610. 660. XIII. uenit Imp. Dominus Manuelus: ἔσ' incepit Hexamilii condere. Biennio post, uenit Domina Regina Cleopha. Hanc arbitror Manueto fuisse uxorem. Τὸ πῦρ, præponitur proprijs nominibus, pro πῦρος, aut πῦρ.

Ioannis Palæol. uxores.

11.

Ὁς ἐχωρῆσαι κίνα πλυσίαν ἀπὸ Λαμπαρδίας) Laonicus lib. 4. sic scribit, de Emanuele. Ἀπὸ Ἰταλίας ἀγόμειν αὐτῷ (τῷ ἰπὸ Ἰωάννη) θυγατέρα, ἢ μονφραδέας ἡγμόν' θυγατέρα: ἐπισκεπὴ καὶ τ' τρέπορ, ἀνδρῶν ἢ τῶν ἄλλων Διαδύματι ταύνησας, ἀρχιδία τε καὶ βασιλεία ἐγνωσάτο τοῖς ἔλλησι. Italiam filio Ioanni despondit, Monferratis filiam: ingenio probam illam quidem, sed facie inuenustam: ipsamq; diademate redimitum, pontificem ac Regem Græcis constituit. Factum hoc 1421. circiter Christi. Italæ huic, nomen Sophia fuit. Ea cum in patriam abiisset: Ioannes aliam duxit, Rusiæ Principis filiam. Addit enim Laonicus: ἡγάγετο θυγατέρα, πλιν ἀπὸ σαρματίας, ἢ σαρματῶν ἡγμόν' θυγατέρα. Poni præsens historia, tertiam etiam uxorem eius, Mariam Cantacuzeniam.

Mons sancti Athos.

12.

Τῶν ἁγίων ἔργων Sic nominatur mons Athos: οἶμα, διὰ τὸς ὁσίους οὐ αὐτῷ ἐνασκυμένους: ἐχωρ ὀνόμαζον μοναστήρια ἐπισκοπῶν: οἱ οἱς ἐκεῖσιν ὡσεὶ τετρακισχίλιοι ἰσχυροὶ καὶ μοναχοί. Propter studium scilicet sanctitatis (inquit Theodosius Zygomalas) per monasteria, quæ in ipso sunt, uiginti duo: in quibus, Hieromonachi ἔσ' Monachi circiter quater mille. De quo lib. 1. peregrinationis suæ, cap. 41. Petrus Belonius sic scribit. Les Caloieres du mont Athos, qui vont demeurer par les autres monasteres de Græce, ou en autres parties du monde, sont plus estimez: que ceux, qui n'y ont point esté. La raison est, qu'ils sont professi onde mieux obseruer les ceremonies: que les autres, qui uiuēt à la Græque. Monachi huius montis, quocumq; aliò uenerint, maioris auctoritatis censentur: quam ulli alij, qui non ibi fuerunt: quia ipsorum arctior, quam cæterorum per Græciam, ceremoniarum obseruatio est. At sola in meritum Christi fides iustificat: quæ benefactis Decalogi, sicut arbor bona bonis fructibus, testificanda est. Μόνη ἢ ὁδὸς τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας ἐστὶν ἡ ἀληθινή, ἡ ἀκαταμάχητος, ἡ ἀκαταμάχητος, ἡ ἀκαταμάχητος. Αὐτῶν δὲ, τὰ ἐν τῇ Δεκάλογῳ θεοπέλουσα ἔργα, ὡς τὸ ἀγαθὸν ἀνδρῶν καὶ καρπῶν, μαρτυροῦσιν. Οὐκ ἔστι ἔργον ἢ ἔλεος, ἢ ἀγαθὸν ἢ ἔλεος, ἢ ἀγαθὸν ἢ ἔλεος. Καὶ γὰρ πάντα πεποιηκότις ὡμῶν, τὰ διωταχθέντα ἡμῶν: ἀλλοὶ ἀλλοῖς ἐσμέν, Διακρίματα ἢ ἀγαθὰ τῆς κατὰ θεὸν οὐραματῶν. Λατῶν ἢ, ῥωμα. γ' Γαλ γ' καὶ Εφισ. β'.

13. 14.

Εἰς τὰς 700) Anno Christi 1428. Drechslerius uerò, 1438. Λεγομένης ὀνόματι Septem apud Græcos Synodi, maximæ auctoritatis ab eis censentur: quæ ex libro αὐθ' ante posito (ut in Germaniam introductio fiat etiam corruptæ lingue Græcæ: quæ nec ipsa mihi, postquam Deus ita tulit, displicet) huc apponam.

Septē Synodi Græcorū œcumenicæ, prima, περὶ τὸν Χριστὸν ὁμοσίως τῷ πᾶσι, πρὸς τὸ ἄρειον ἑπιρροσίον.

Ἡ πρώτη καὶ ἁγία σύνοδος, ἐγένετο εἰς τὸν καὶ τὸν τὸν μέγαν Κωνσταντίνου, εἰς τὸς ὀνάτους ἢ βασιλείας αὐτῶν: ἢ ἐναμέ πλιν εἰς τὴν Νικαία. Καὶ ἦσαν πατέρες τετρακισχίλιοι δέκα ὀκτώ. Καὶ ἦτορ ὁ ἅγιος σιλβερῶν, πάππας ἢ ῥώμης: μετροφάνης, ὁ ἐπίσκοπος τῆς βυζαντίου ὁ πῦρ λέγει τὸρ Κωνσταντίνος πόλις. ἦτορ ὁ ἀλέξανδρος, πατριάρχης ἀλεξανδρείας: καὶ ὁ σύσθεθ' ἢ ἀντιοχείας πατριάρχης: καὶ ὁ ἱεροσολύμων, μακάριος. Καὶ ἐναμέ πλιν πᾶσι τῆς Ἀρείας: ὁ ποῖ ἢ ἐβλασφημία ἢ θίω λόγος: καὶ ἐλεγόν, ὅτι ὁ θεὸς οὐκ ἦν ἴσος, καὶ ἄλλὰ ἦσαν τῆς πατρὸς καὶ ἐλεγόν: ὅτι ὁ θεὸς ἦτορ ποτὲ, ὁ ποτὲ δὲ ἦτορ. καὶ ἄλλα τί ποτε ἐβλασφημία ὁ ἀληθῆρ. ἢ ἀφωρίστων. ἢ ἦτορ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ ἕως εἰς τὸν καὶ τὸν μέγαν Κωνσταντίνος χρόνοι τ' τ'.

Secunda, κατὰ Μαυροβίτην ἢ πνυμασιμέχον.

Prima S. Synodus, nono anno imperij Constantini M. acta est, in oppido Nicæa. Ad erant Patres 318. Papa tunc Romæ erat S. Syluester: Metrophanes, Episcopus Byzantijs, quæ nunc Constantinopolis dicitur. Patriarchæ erant: Alexander, Alexandria: Eustachius, Antiochiæ: Hierosolymæ, Macarius. Celebrata fuit aduersus Arij in Deum logon blasphemiam: dicentis, esse creaturam, ἔσ' diuersæ à patre nature. Item, fuisse tempus, quando non esset Deus. Et alia nonnulla contumeliosè blaterabat impius. Ideo è piorum coetu eiecerunt eum. Acta fuit anno Christi 325. Ideo nec plures 318. Patribus, eò uocati fuerunt. Scripsit plurima in Arianos D. Athanasius: cuius ingens manuscr. Volumen Græcum uetustum, à proceribus Academiæ Basiliensis mihi benignè commodatò datum, hoc 1580 anno Tybingæ cum uoluptate perlegi, ac restitui.

Εἰς τὸν δεύτερον χρόνον ἢ βασιλείας τῆς μεγάλης θεοδοσίας, γίνεσθαι ἢ δεύτερα σύνοδος. Καὶ ἐναμέ πλιν εἰς τὴν Κωνσταντίνου πόλιν. Καὶ ἦσαν πατέρες ἑκατὸν ὀκτώ, ἢ ἦσαν ὁ τιμόθεος, πατριάρχης ἀλεξανδρείας: ὁ μελέτιος, πατριάρχης ἢ ἀντιοχείας: ἢ ὁ πατριάρχης τῆς ἱεροσολύμων, ὁ πύρρος, καὶ ἐναμέ πλιν πᾶσι τῆς Μαυροβίτην.

ἐγένον εἰς ἐβδόμητον χρόνον μετὰ τὴν πρώτην: καὶ ἀπὸ τῆς χριστοῦ εἶναι χρόνοι τετρακόσιοι οὐκ ὀλίγοι πάντες. Secundo anno imperij Theodosij M. fuit secunda synodus, habita Constantinopoli à patribus C L. Erant tunc Patriarchæ: Timotheus, Alexandria: Meletius, Antiochiæ: Hierosolymæ, Cyrillus. Celebrata est aduersus Macedoniū (qui deitate Spiritus sancti negabat: contra demonstrantibus Patribus, Spiritū sanctū esse θεὸν αὐθεντικῶς τῶ πατρὶ, καὶ τῶ υἱῷ, ὁμοούσιον) septuaginta annis post primam, anno Domini 395. Sed Funccij Chronologia, anno 385. Christi, 3. anno Theodosij, ponit. Papa tunc Romæ fuit. Δάμασχος: Nectarius uerò, Constantinop. Patriarcha. Tunc etiam condemnatus fuit Apolinarius Laodicensis, & Sabellius: inter alia, etiani ἐψυχον Christū carnem dicentes.

Eis τῆς δευτέρης χρόνος τῆς βασιλείας τῆς μινυθῆ θεοδοσίας, ἐγένον ἡ τρίτη συνέδοσις, εἰς τὴν ἐφεσοῦν, καὶ ἐγένετο Tertia, τὰ τῆς νικοθείας, καὶ ἦσαν διακόσιοι πατέρες. ἤτορ γὰρ ὁ πατριάρχης τῆς ἀλεξανδρείας, ὁ κηρυλλῶς, καὶ ἰβσονάλιος, καὶ πατριάρχης τῆς ἱεροσολύμων. ἐγένον γὰρ μετὰ τὴν δευτέραν συνέδοσιν εἰκοσιεξί: καὶ ἀπὸ τῆς χριστοῦ, ἕως τοῦ εἶναι ἀνθρώπου τῆς συνέδοσις: χρόνοι τετρακόσιοι ὀλίγα τέσσαρες. Tertiodecimo imperij Theodosij minoris anno, tertia synodus fuit, eaq; Ephesi, contra Nestorium, patribus C C. Patriarcham Alexandriae agente, Cyrillo: Hierosolymæ uerò iuuenale. Acta est 26. anno post secundam synodum, anno Christi 414. Sed Funccius 435. Christi, & 24. Theodosij, ponit. Tunc, Coelestinus P. Romæ erat: Patriarcha Antiochiæ, Ioannes: Constantinopoleos, ipse Nestorius. Statuēbat hic Christum, ψιδὸν αὐθροπον, καὶ ἃ θεὸν σαρκωμένον: nudum hominem, non Deum incarnatum. Ideo S. Mariam, χριστοτόκον uocabat, non θεοτόκον. Synodus uerò; & Christum Deum uerum pronunciauit, ἀσώτως ἐ Μαρία σαρκωθῆντα: & ipsam, τὴν παναγίαν παρθένον, ἀλθῶς θεοτόκον appellauit. Huius Concilij acta, ἐ Reuchliniana Pforzæ Bibliotheca, Durlaci hæc estate, pius doctusq; iuuenis, M. Bernhardus Hausius Knielingensis, D. D. Ioanni Pistorio, illustrissimæ ibi Aulæ Medico, descripsit: suo tempore, cum Latina conuersione eiusdem Pistorij, in publicum exitura.

Μετ' αὐτὸν βασιλεύει ὁ ἀνσιβῆς μαρκιανὸς, χρόνος ἐξί, καὶ εἰς τὸν χρόνον αὐτῆς γίνεται ἡ τεσσαρτη συνέδοσις, εἰς τὴν Quarta, χαλκιδόνα, μετὰ τῆς συντυχῆς καὶ διοσκόρου, τῆς τῆς συντυχῆς, ἤτορ ἀρχιμανθῆτις: καὶ ὁ διοσκόρος, ἤτορ ἐπίσκοπος, ἤτορ πατριάρχης. ὁ ἀλεξανδρείας, καὶ μετὰ ὀλίγα χρόνος, ὅταν ἐγένον ἡ τρίτη συνέδοσις, ἀσκητικῶς τῆς τοῦ καὶ διοσκορίου, καὶ λέγει, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἰσαρκῶς κατὰ φαντασίαν: καὶ διὸν ἔλαβε τὴν θεότητα: καὶ ἔχει μίαν φύσιν, ἢ ἕνα, μόνον αὐθροπον, ἀλλ' ὅχι θεὸς καὶ αὐθροπος, καὶ διὰ τὴν τοῦτο, τῆς ἀφώρισαν, καὶ ἦσαν πατέρες ἑκατόσιοι πατριάρχης ἱεροσολύμων, ἦσαν ἀπὸ τῆς χριστοῦ χρόνοι τετρακόσιοι ἐπὶ ἑξήκοντα. Sucecissit Theodosio pius Marcianus, imperans annos sex. Sub quo fuit quarta synodus, Calcedone congregata, contra Eutychen et Dioscorum: quorum ille, Archimandrita (Constantinopoleos) erat: hic uerò, Patriarcha Alexandriae. Surrexerunt hi decimo post tertiam synodum anno: dicentes, Dominum nostrum Iesum Christum, tantum phantasia, seu simulatè, carnem assumpsisse: nec accepisse diuinam naturam. Habere unam solum naturam: uidelicet humanam, non etiam diuinam. Quapropter de Ecclesia eiectione fuerunt à patribus DCXXV. Papa tunc Romæ erat Leonitius: Patriarcha Constantinopoleos, Anatolius (Maximus, Antiochiæ) Iuuenalis, Hierosolymæ Anni à Christo 507. Funccius uerò hoc concilium, ad 455. annum Christi, & 2. Marciani, refert.

Eis τῆς δευτερείας χρόνος ὁ βασιλείας τῆς μεγάλης ἰουστινιανῆς, γίνεται ἡ πέμπτη συνέδοσις, εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν, καὶ ἦσαν πατέρες ἑκατόν ἑξήκοντα πάντες, ἤτορ πάντας ῥώμης βεγγίλιος: καὶ ἤτορ ὁ πατριάρχης ὁ κωνσταντινῆ πόλιος, συντυχῆς: ὁ πατριάρχης τῆς ἀλεξανδρείας, ἀπολινάριος: ὁ πατριάρχης ἀντιοχείας, δόμωνος. καὶ ἐπέμειν τὴν μετὰ χρόνος ὀγδοήκοντα ἐξί τῆς τεσσαρτῆς συνέδοσις, μετὰ τῆς ὁμογενῆς: ὅταν ἐλεγεν, ὅτι οἱ ψυχῶν ἦσαν γυναικεῖς ἀμπρὸς παρὰ τὰς ἰσορμίας τῶν ἀνθρώπων: καὶ, πῶς πᾶσι τοῖς ψυχῶν ὄρχοντες εἰς ἄλλα ἰσορμίας: καὶ ἡ ἰσορμία ἔχει τέλος: καὶ τὰς ἰσορμίας μὲν ἀναστροφῆς: καὶ πῶς πᾶσι τοῖς διαίμονες θέλουν ὑπάγει εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν τιμήν: καὶ, πῶς ὁ πατριάρχης δὸν ἐγένετο, μήτε ὁ θεὸς τῶν ἐναίμε ἐδοξάζει, καὶ πῶς μήτε ὁ ἀδελφὸς δὸν ἐπλάθειμον μὲν ἰσορμίας καὶ τῆς ἀντιμιότιστον ἡ ἀγία συνέδοσις, καὶ ἤτορ ἀπὸ τῆς χριστοῦ καὶ ἕως τότε, χρόνοι τετρακόσιοι πέννηκοντα ὀκτώ. Decimoquarto anno imperij Iustiniani M. conuocata fuit quinta synodus, Constantinopoli, patribus CLXV. Papa Romæ Vigilio: Patriarcha Constantinopoli, Eutychio: Alexandria, Apolinario: Antiochiæ, Domino (Hierosolymæ, Eutychio) annis 86. post quartam synodum, aduersus Originem. Doctrina enim erat huius: animas hominum exitisse ante corpora ipsorum: eas migrare in alia corpora: inferorū cruciatus finem habituros corpora nostra non resurgere: Demones; in pristinam dignitatem restitutum iri: Paradisum non fuisse factum, nec sensibus subiectum, à Deo: nec Adamum, corporeum creatum. Hos hereticos anathemate percussit S. synodus, anno salutis 553. Alij ad 553. Christi, & 26. Iustiniani, referunt.

Eis τῆς δευτέρης χρόνος ὁ βασιλείας τῆς κωνσταντίνου, καὶ ἦσαν πατέρες ἑκατόν ἑβδόμηκοντα, καὶ ἦσαν τὴν μετὰ τῆς μακαρίου, καὶ σιφάνου, καὶ αὐτῶν μαθητῶν, καὶ ἄλλων, τῆς τοῦ μετὰ τῆς μονασίου ἀσεβῆσαι ἐλεγαν: ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς, ἔχει μόνον ὄνα θέλημα, καὶ μίαν ὁμογένειαν: καὶ ἀναθηματισσαντες, ὡς ἀπίστοι. Decimotertio anno imperij Constantini Barbatij (Christi circiter 682) fuit sexta synodus, acta Constantinopoli, CLXX. patrum: aduersus Macarium, Discipulūq; eius Stephanum, & aliosque impiè dicebant, Christum habere unam tantum uoluntatè, unamq; actionem: et ideo; tanquam infideles Ecclesia eiectione sunt. Papa tunc Romæ erat Agatho: Patriarcha Constantinopoli, Georgius: Theophanes, Antiochiæ.

Eis τῆς οὐδὲν χρόνος, ὁ βασιλείας τῆς κωνσταντίνου, ἀντάμα μετὰ τὴν μάχην τῆς τὴν ἐρλίβου: γίνεται ἡ ἐβδόμη ἀγία συνέδοσις.

Quinta, μετὰ τῆς ὁμογενῆς.

Sexta, μετὰ τῆς μονασίου.

fabricare una rocca, chiamata hora Bogazasar, presso alla Propontide, yello stretto: do ue la stra da passadosi dall' Europa, è piu angusta. Questa fortezza faceua due effetti: l' vno che ella tornaua à proposito, per la sua impresa: l' altro, ch' ella l' assicuraua di hauere il passo facile nell' Asia: & d' impedir gli occidentali, che non potessero co legni loro disturbare il traghetto, & tentar cose nuoue vell' Asia. *Omni, inquit, cogitatione ad capiendam Constantinopolim incubuit, toties armis Turcicis tentatam: ex ea re speras sempiternam gloriam, stabilem q; Græcie dominatum. Re itaq; cum paucis deliberata: omnibus Græcorum foederibus excussis: arcem edificauit, quæ nunc Bogazasar appellatur, prope Propontidem, in stretto: unde breuissima uia in Asiam traicitur. Ea munitio, facilius oppugnande urbi seruebat: & tutum ab hostibus traiectum, Asianq; securam, præstabat.*

Bogazasar.

Καὶ τὸν πλυσίον τῆ πόλιος, ἢ νάρα τ' αἰωμάτων, καὶ ὁ ἀγίος Φωκῆς ἀπὸ τῶν ἐν τῶν πλῶν ὀνομασίαν ἔχουσι: καὶ τὸν ὄν καὶ τὸν πλῶν. Α. S. Phocas, pagi prope Constantinopolim sunt, ad Propontidem: sic à Templis, quæ ibi sunt, nominati. Theodosius.

Καὶ τὸν ὄν τὸν πλῶν ἀνθρώπων) Obsessa fuit urbs nonis Aprilis, id est, quinto die Aprilis: inquit Leonhardus Chicensis. Numerus Turcici exercitus existimatur fuisse C C C C. hominū milliū: iumentorū uerò, altero tāto maior. Scribit enim Laonicus: λέγει, γράσει ξύμπαντα τ' ἑαυτῶν, ἀμφὶ τὰς τρεῖς ἀρκενοῦσα μυριάδας: τὸν τε ἄρκενοῦσα, διπλασίω ἀν' ἑαυτῶν ἀριθμῶν ξυμβάσει γράσει. Sed quis, oro (inquit Chicensis) circumuallauit urbē? Qui, nisi perfidi Christiani, instruxere Teucros? Testis sum: quòd Græci, quòd Latini, quòd Germani, Pannoni, alij, ex omnibus Christianorum regionibus, Teucris commixti, opera eorum fidem q; didicerunt.

κδ'. Obsidio Byzantij.

Εὐκλύουτος ἀπὸ τῆ μεγάλης αἰῆτος) Constantinus, uenienti hosti catenam eximie crassitudinis obiecit, ad angustias sinus, quæ intra Byzantium & Peram erant. Ea, à Gallorum turri, ad Peram & Claræ pontem protendebatur. Sabellie. Decad. 2. lib. 7. Adhuc Galatæ porta est, quæ appellatur Catena: ex eo, quòd ab Acropoli, usq; ad eam partem catenæ extendetur. Petrus Gyllius lib. 4. Topographiæ Constantinop. cap. 10. ἄρκενοῦσα τ' βασιλείως τῆ πόλιος, καὶ ὁ μὴ πλῶν τῆ θαλάσσης ὄσθρον ἰσάμηνος πύργος, τῆ προσκλυθῆσης τῶν χερσονήσων ὄνομα ἔχει δαμάλας, τὰ νῦν ἔσονται καλεῖται, ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ ἀντίπορθμος τῆ πόλιος, τῆ τῶν μαγγαλιῶν ἀγχιτὰ δαλομιμῆδος μονῆς. καὶ ἡ σκοπὸς τῆ πόλιος ἀνεγείραντι ἀναίσι, καὶ τὰ καιρὸν ἐπαγωγῆς πλοίων βαρβαρικῶν, σιληρῶν ἐξ ἐπιπέδου ἀλυσίον διατέθειται: καὶ ἀδῶτον ὄν τὸν γίνεσθαι, ὅποσα περὶ τῶν ἀνρόπολις μέρη τῆ πόλιος: καὶ τὸ συρόμηνον ἐσθῆρ ὄσθρον, ἕως καὶ ἐς ἀντὰ τὰ ἐν βλαχρόνικος βασιλεία. Dicitur hic, ab Imp. Manuele Comeno, turrim illam extructam esse in mari, quæ non procul sit à continente: quæ Damalis olim, nunc Arcula, dicatur. Item q; alteram, è regione, proximè Manganiiu monasterium. Vtrinq; eo consilio: ut ferrea catena utrinq; extenta, Barbarorū nauibus aditus in loca urbis arci uicina, omnēq; illum sinus usq; ad Blachernicam Regiam tractū, intercluderetur. Choniata de Manuele Comeno lib. 7. Ex hoc loco, pictura urbis adhibita, facile situs notabiliū aliquot locorū patet: utriusq; turris, & Damaleos, & duorum Imperatoriorum palatiorum, Manganorūq; & Blachernarum, ipsius deniq; ceratini sinus: quorum crebra apud Græcos Imperatorū Historicos mentio extat. τὸ ἐπαγωγῆς, pro ἀδιόρομῆς.

κε'. Catena Sinoceratini,

Εδουσαν ἀχει φυλοπόρτης) Portæ Constantinopoleos hodie sunt hæ: ut ego ex D. Gerlachio percepi. I. in latere urbis terrestri, occasum scil. spectante: qui tractus ferè unius milliarij Germanici est: in quo tres muri sunt: quorū duo exteriores, humiles. Muri uerò maritimi, simplices sunt, satis crassi. Progredior ab Austro Aquilonem uersus.

κε'. De portis Constantinopoleos.

- 1. Porta Iediculæ, id est, septem turrium, in angulo urbis australi posita.
  - 2. Selybræa porta, Turcis Silybricapi.
  - 3. Topcapi, pilæriū porta. Ibi sunt tres bellicæ: ut, arcus, sagittæ. Putatur esse Romana porta: quòd continentem uersus, sit quæ ῥωμαϊκῆ dicebatur. At S. Romani porta nominatur.
  - 4. Ederne capi, porta Adrianopolitana.
  - 5. Egricapi, curua porta, à Turcis facta.
  - 6. Eiyacapi, S. Iobis porta: qui fuit olim Turca: et fertur, à Christianis occisus, ibi sepultus. Vbi à Turcis colitur, templo nouo extructo, loco ueteris, Sancto alicui à Christianis consecrati.
  - 7. Eiybenzaricapi: quæ terminat augulum urbis, ubi est palatium Constantini: & finitur sinus Ceratinus, seu τὸ κέρας, Apud Gyllium, lib. 2. cap. 20. sex tantum ponuntur. 1. porta septem turrium. 2. Selymbriæ, seu Rhegij.
  - 8. Aurea. 4. supra supercilium septimi collis. 5. Adrianopolitana. 6. porta infra palatium Constantini.
- I. in latere sinus Ceratini, uel Syceni (à Sycæ, id est, Pera) boream spectante (cuius Sinus longitudo, est magni dimidiati milliarij Germanici: latitudo, ferè 4. stadiorum) portæ sunt, ab occasu ortum uersus progrediendo.
- 1. Palatcapi, uel Palatcapi, porta Palatina: à palatio Constantini, quod pauca hodie mancipia inhabitant.
  - 2. Diplophanari: quia duplicem habuit laternam in mare, contra hostes.
  - 3. Phænercapi, laternæ porta.
  - 4. Iubalicapi.
  - 5. Aiacapi, τῆ ἀγίας porta, scil. θεοδοσιῆς. Ibi etiam urbs, maximè oppugnata dicitur.
  - 6. Yncapi, porta farinaria. Ibi, domus frumentaria, & farina.

E. Γ. Δ. της Κ. τ. II
IOANNINA 2008

52 In Histor. Politicam Constant.

7. Ienicapi. Turcæ aparuerunt; antea clausam. Sicut aliæ parua, adhuc sunt clausæ.
8. Oduncapi, porta lignaria, ubi ligna uenduntur.
9. Ieniscapi, ubi uenduntur fruges, fructus.
10. Baluchasarcapi, piscium fori porta; piscaria porta. Inde, traiectus ad Galatam; seu Peram. Theodosius Zygomalas uocat $\psi\alpha\pi\sigma\tau\alpha\lambda\iota\sigma\tau\alpha$. Ibi patibulum est.
11. $\tau\eta\tau\epsilon\sigma\theta\iota\alpha\varsigma$ porta. Est pulchra porta.
12. Tschifutapi, iudeorum porta. Ibi habitant Indæi: sicut et apud duas præcedentes.
13. Baschacapsi, Bassarum porta: quia sola Basis solis noctu aperitur. Est ea prope muros Sarai, uel Saraglie, id est, arcis Regis.

A Gyllio hæc II. ponuntur.

1. Porta Blachernæa, nunc Xylo porta, prope tertium urbis' angulum. Ibi Blachernæ: nec longè inde Mamas, antis. 2. Cynigos, seu Palatina, 3. Phanaria, 4. Agia, 5. Iubalica, 6. Farinaria, 7. Lignaria, 8. Seminaria, 9. Piscaria, 10. Neorij, 11. Demetrii, in mucrone primi collis. Olim ad sinum erat porta Thracia; seu Cyzici. Ibi turrium septem Echo, si earum una uocem decepisset.

III. Ex parte Propontidis.

Ibi (inquit Gyllius) sunt circiter quinque, singulæ habentes scalam proiectam in Mare, qua portus pateat nauibus, præter portas septem Regij. Prima, est stercoraria: secunda Leonina: tertia, Condescala: duæ sunt sub septimo colle. Ita figura urbis est triangula: basi occasum uergente seu potius, tricornis. Sita est in peninsula: et est $\epsilon\pi\eta\lambda\omicron\sigma\phi$. In primo colle, est ædes Sophiæ, et palatium Regis. Ibi, prima Regio urbis: quarum Regionum 14. erant. Etiam in primo colle, sed in tertia Regione, Hippodromus est. Plinius, hunc promontorij angulum uocat Chrysoceras: Dionysius Byzantius, Bosphorium. Idem promontorium efficit reliquos 6. colles, ad occasum perges: ex latere dextero in Sinum prominentes, cum 5. Vallibus. in sinistro latere, perpetuus cliuus est: non habens colles, sed tumulos. In secundi collis uertice, est columna purpurea: in latere huius collis, quinta Regio erat. In tertio, Solimanni Xenodochia et Mausoleum, atque Gynæconitidum Regiarum claustrum. A tergo tertij collis, nona Regio. In quarto, Mahometæ II. Mausoleum, templum Turcæ, Xenodochia, thermæ. In dorso quarti collis, undecima regio, et ibi bos æreus. In quinti fastigio, Selimi I. Mausoleum, et Xenodochium. In sexto: inter hunc et Sinum, olim ædes sacræ Blachernæa. Ibi, Regio 14. Septimus, Xerolophus est: ubi ædes S. studij. Ibi, duodecima Regio.

Pera, olim pro tertiadecima habebatur Regione urbis. Ambitus urbis (inquit Gyllius) non attingit 13. milliaria: quauis Chalcondyles centum et undecim stadiorum esse scribat. Circuitus uero Peræ $\omega\iota\epsilon\tau\iota\sigma\epsilon\tau\epsilon\chi\iota\sigma\iota\omega\delta\omicron\upsilon\varsigma$, passus quater mille et quadringentos, portusque sex maritimos, habet. Suburbana prædia; clauderentur olim muro longo, bidui itinere, a ponto Euxino Selymbriam uersus, contra impetum Scytharum et Bulgarorum.

$\text{Ιστορικὸς τῶν ἀντικειμένων, καὶ ἀντιμαχῶν (C)}$ Alij, die ultimæ oppugnationis (quædo etiam urbs capta est) uulneratum, cum summo Imp. Constantini dolore stationem deseruisse, scribunt. Nomen ei fuit Ioanni Iustiniano Longo: quæ circiter CCC. uiros adduxerat; splendidis resurgentes armis.

$\text{Οἱ ἐν Γαλατῆσι φράγγοι}$ Sycena regio, Galata et Pera (rectius, Peræa) nominatur: non quod ibi lac olim (sicut nunc Constantinopolitani dicunt) uenditum fuerit: sed potius à traiectione Galatarum: tradente Ioanne Tzetze, in suo uariæ historiæ libro: Brenum Gallum, Duce Gallorum (quos Græci Galatas uocant) profectum Byzantium, illinc traiecisse. Sita est partim in colle, partim in planitie sub colle: quem duæ ualles efficiunt: una ab Oriente, altera ab Occidente: utraq; longa circiter unum milliare. Ex Gyl. lib. 4. cap. 11.

$\text{Ἀλλὰ τὴν πρῶτην εἶχον}$ Græci tunc (inquit Chiesis) sex millia bellatorum non excedebant. Certè præsidium hoc, cum quoquo uersus distribueretur, non sufficiebat. Antea uero, imperatore pecuniâ à ciuibus, ad conducendos milites, petente: ipsi se habere negarant. At postea, Turcæ fodientes, maximos thesauros repperunt.

$\text{Ἐξήλθομεν ἐνὸς τοῦ εἰς τὸ ἔξω λαός πορ}$, Ioan. Ramus in historia Turc. Trahitur per dies aliquot, inquit, oppugnatione: donec nocturnis ignibus, cœlitus in obsessâ ciuitatē delapsis, rursumque paulò post sursum reuolantibus, Turcæ admonitus fuit: destitutâ esse Superum auxilio ciuitatem. Ergo maiore uicam adortus est. Paulus Aemil. in Carolo V II. Galliarum R. Turcæ, inquit, nocte intēpesta uidere sibi uisus est, ingentem lucē è cœlo in urbē obsessâ demitti. Id uisum clam habuit. Sequenti nocte itē intēpesta, uidet eandē, quæ cœlo descēderat in cœlū redire. Tūc plenus bonæ spei, urbem, quam paulò antè Superi ope cœlesti texissent, uelut desertâ tunc à Superis, maiori uicam adoritur. Victa uirtus, non uicta Religio. Græci (inquit Chiesis) precibus, et S. imaginum circumlacione, ac nuditate pedum, expectabant oppugnationem. Steterunt propugnatores urbis (ut idē scribit) hoc modo.

Defensores urbis.

1. Constantinus Imp. et Longus, circa murorum S. Romani reparator: ubi magis urgebat pugna.
2. Mauricius Catanæus, nobilis Genuensis, inter portam Pigi (fontis) ad Aircam usque; pugnans contra ligneum castrum, pellibus bouum contextum: cum CCC. Balistarijs, admixtis etiam Græcis.
3. Paulus, Troilus, Antonius, de Bochiardis, fratres, in loco arduo Melcandri, quo urbs titubabat: suo sumptu et armis, summa cum uigilantia.
4. Theodorus Caristino, senex, Græcus robustus, $\tau\omicron\delta\epsilon\mu\omega\tau\alpha\tau$: et Theophilus Paleologus, uir doctus: nec non Ioan. grandis Alcmannus, centurio Iustiniani Longi: partem murorum simplicem (fossa et antemurali carctem) horribili bombardâ afflictam, caligarcam nomine, reparantes tuentesque.

5. Consta-

- 5. Contarenius Venetus, ad Auream portā, & adiacentes turres usq; ad Mare. Alij Græci circa Mare terrāq;
- 6. Bailus Venetorum, Hieronymus Minottus, ad curam Palatij imperialis.
- 7. Cardinalis (Isidorus) S. Demetrii regionem, ad Mare, tuebatur.
- 8. Catalanorum consul, turrim ante Hippodronum, Orientem uersus.
- 9. Chirluca (Λουφλ. μαρ) portum, totamq; marinam regionem.
- 10. Hieronymus Italianus, Leonhardus de Langasco Genuas, Xyloportam, & Aueniad. as turres.

11. Sacerdotes Monachi, supra muros. (Venetis.)
 12. Gabriel Triuisianus, minorū nauū prefectus, à turri Fani, usq; ad Imperialē portā, ante Sinū, cū C C C C.
 13. Andreas Diedo. maiorum trirēmium prefectus: has potius, quā portam, pauidus custodiens.
 14. Demetrius, focer N. Palæologi, Nicolausq; Gudelli gener urbē percurrerant cū armatis, ad succurrēdum, ubicunq; opus foret. Sabellicus ait, Longo portam Romani attributam fuisse: Nicolao Molino, & Ioanni Lauretano, Chersinam portam Baptistæ Gritto, & plerisq; Venetis, Palæologorum domum. Quod hoc loco Græci eis τὸ ἐξω πύργου exiuisse scribuntur: intelligēdum est, eos ibi inter murū interiorem altiorē, & exteriorem humiliorē, constitisse. Dicit enim Chiensis, eos omnē spem in fossis & antemurali posuisse, nec sanē prudenter. iis enim tandem perditis: ad altissimū murum coangustatos, quem antea deseruerāt, postea defendere non potuisse. Et Nauclerus Generat. 49. Brant obseratē, inquit, urbis portæ: quibus ad antemuralia patebat iter: ne qua fugiendī facultas militi esset: sed ita fortius hosti resisteret. Longus uerò, licet ab imperatore oratus manere (apud murum Bachatureum, ut Chiensis appellat) portā sibi aperiri iussit: ut in urbe uulnus curaret.

Muros Byzantijs Gyllius sic metitur, Muri inquit, circuitu Maris uacantes, duo sunt: fossa cincti, lata 25. Passus. Spatiū inter utrunq; murū, latum 18. pedes. Interior murus, excelsus, latus plus 20. pedes: in quo, ex cōtinēti sunt plus 250. turres: in quas grauiorū lapideis ascēditur usq; ad summū. Exterior murus, dimidio minor, sed totidem turribus creber. Spatiū inter fossam, & murum exteriorē, altius est altero fosse latere. Spatiū itē inter duplices muros, altius est spatio iam dicto. Muri maritimi, terrestribus humiliores sunt: simplices quidem, sed bene crassi, ac turriti. Ex parte sinis, absunt à Mari circiter 50. passus ambulatorios. Ex parte faucium Bosphoricarum & propontidis, supra littoris crepidines siti sunt: nisi ubi scalæ portuosæ sunt.

Murū Cōstan tinopolitanū.

Οἱ τῆρουοι ἔν τῷ αὐτοῦ. Antea (inquit Chiensis) triduo luminaria Deo suo accēderant, ipsam inuocauerant, integrum diem usq; ad noctem ieiunauerant: unā postea conuiuātes, tanquā morituri osculantes inuicē. Postea, noctu oppugnationē incepterunt: & luce orta, buccinæ utrinq; resonant, tympana perstreperunt: altissimi Turcæ clamant: Illalla, illalla, Mahomet Russolalla: Deus est, & semper erit, & Mahometus est seruus eius. Una hora, omnem terramariq; urbem inuadunt. Ab oppidanis, ad tempus strenuē repelluntur: donec uulnus uulneratus cessit.

λδ. Oppugna tio. ἐλασθ.

Εμῆται, 9D 9α. Id est, anno Christi 1452. licet pleriq; scribant, 1453. Sed in libro αὐθ & etiam, supra citato, sic legitur: εἰς τὰς χαλίδας, τετρακοσίας, πονήσια δύο: εἰς ταῖς εἰκοσιεννέα ἑκατὶς, ἡμέρας τρίτην ἡμέραν ὁ αἰμυρῶς μεμετῆς τῷ κωνσταντινουπολιτικῷ βασιλεὺς εἰς αὐτῶν τῶν, ὁ νῦν κωνσταντῖνον ὁ παλαιολόγος. Id est, Anno millesimo, quadringentesimo, quinquagesimo altero: die uigesimonono Μαΐ, feria tertia: cepit Imp. Mee meta Constantinopolini quo tempore in ea imperitabat D. Constantinus Palæologus. Isidorus itē Cardinal. in Epistola, & Sabellicus lib. 6. Ennead. 10. 1452. ponunt. Et Franc. Philelphus, lib. X. Xenophonti F. suo scribens: Quod Turcæ, inquit, Constantinopolim premunt obsidione: fero permolestē. Ex Mediolano X. Calend. Sextiles, 1452. Cum hac sententiā, uir doctissimus nostro seculo, Gerardus Mercator, facit. Rationē ex Masseo, & alijs, in ipsius Chronologia uide: scil. eam esse captam intra dies Pentecostes, mense Maio: postquā Pascha 9. April. fuisset. Sed quartum Calend. Iun. (diem 29. Μαΐ) non incidere in pentecostes festum, nisi 1452. anno, Indictione prima. Chiensis, quartum Calend. Iunii (sic lego: non autem, ut ibi scriptum est, Μαΐ) diē uidelicet Martis, expugnationi tribuit. Et Laonicus lib. 8. βασιλεὺς ἡ, inquit, τὸν ἰσθμὸν ἄρα εἶναι προσβάλλειν ἑσθλον (ἀρα ὡς ἂν ἴδωμεν) τὰ τε ἡμέτερα ἐπικραίνουσι: καὶ οἱ σαλπυγῆται ἐπιμαίνουσι: ἑσθλον προσβάλλειν ἀπαυτῆχῃ ἢ ἀδολέως καὶ θισαῶτο ἐς μάχην οἱ βαρβάροι. Turca, cū tempus appetere manē uideretur (erat is, dies Martis) canentibus eymbalis & Tubicinibus: inatutino tempore impetum fecit: & ab omni parte urbem oppugnabant Barbari. ἀρα ὡς ἴδωμεν hic appellat, quā alij τρίτω. Dies enim Hebdomadæ sic numerantur à Græcis.

λδ. Tempus ca pie vrbis.

1. ἡμέρα κυριακή, quæ est ἡ πρώτη dies Dominicus	*Dies*	Lunæ.	ἡ μεγάλη ἐβδομάδα, Carrodjen, hebdomas Paschatis.	Hebdomas Græcorū.
2. δευτέρα.		Martis.		
3. τρίτη,		Mercurij.		
4. τετάρτη,		Iouis.		
5. πέμπτη,		Veneris.		
6. ἕκτη, seu παρασκευή:		Sabbati.		
7. σάββατον, seu ἡ ἐβδόμη.				

Damasceus; ἡ προσέλευσις ἢ ἡ πρώτη τῆς ἐβδομάδος. 18. ἀν ἀρχῆς αἰῶνος ἀπὸ τῶν κυριακῶν, ὅτι εἶναι πρώτη ἡμέρα ἢ ἐβδομάδος, ὡς τῶν ἄλλων κυριακῶν: εἶναι ἡμέρας οὐκ ἴσως. Si incipiat à die Dominico, qui est primus Hebdomadæ dies, & pergat ad alterū Dominicū: sunt dies octo. Hic illius liber, nomine θεοσαυρῶς, in pagorū Græciæ & Thraciæ τέπλις, sive Dominicis & festis dieb. quib. eius λόγοι inscripti sunt, à sacerdote ad populū legi solet: ut

θεοσαυρῶς. E. Γ. Δ. της Κ. τ. II. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

54 In Histor. Politicam Constant.

ait D. Gerlachius. Quod Historia nostra dicit, urbem *περὶ* captam fuisse: id Chiensis ait: Necdū Phœbus, orbis perlustrat hemisphæriū: et tota urbs à Pagānis, in prædā occupatur. Quod Sansouinus his uerbis conuertit: A pena era leuato il Sole: che la citta era tutta in præda uelle mani de Pagani. Id est, uix exortus erat Sol: cum urbs tota, in prædam cesserat Barbaris.

λγ. Καὶ οὖν ἰδιῶν φρονίᾳ) Vrbe occupata (ut Chiensis scribit) concitate omnes decurrētes, quosq; resistentes gladio feriunt: imbelles, decrepitos, leprosos, trucidant: obsequentibus parcunt. Fit clamor & ululatus ad cœlum: omnis homo, omne aurum, omnis supellex, in prædā uertitur. Securibus scindunt: thesauros, fodiendo, maximos reperiunt, antea in urbis subsidium negatos. Mulieres, uirgines, Sanctimoniales, uiolatæ. Triduū durauit urbis percussio, & depredatio. Vincti omnes, ad LXX. millia, funibus. Et in Epistola Isidori: Plurimos hostis, ferreis manicis compedibusq; ligatos, & in collis funibus, extra urbem deduxit: Nobiles, plebeios, Monachos & monachas, mares et foeminas: uirtute & conditione præclaros. Foeminas turpiter tractauit, tanquā Scelera in mi ferrimā ciui- natem, & erū bruta animalia: faciens, quæ quis dicere erubescat. Infantes, coram parentibus inactabantur. Homines inter se cōiunctissimi, distrahebantur: & in diuersis regionib. uēditi, dispergebantur. Laonicus dicit: multos, cōfugientes in naues Venetorū et Genuatū, cū his submersos esse. Alios, qui ad portas cucurrerint, exire nō potuisse: quod illarum custodes, clauēs extra iocua proiecissent sperantes, sic fore (ex falso uaticinio) ut uel inuiti resisterent Turcis, et ab eis patriam defenderēt. Plurimos utriusq; sexus, et pueros, in Templū Sophiæ cōfugisse: & (non paucis uiris caesi) captos esse. Alios, per urbē oberrando, partim interfectos, partim captos, fuisse. ἢ πολλοὶ τῆ δαλίωρ, ἀνδρῶν γυναικῶν ἀγαθῶν, ἐμαχέσωντο: ἢ ἀπέθανον πρὸς τὴν πᾶσιν ἐπιπέσειν: ὅστις μὴ ἰδίῳ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, ἢ τὰς παῖδας, εἰς ἀνδραποδισμὸν γυνομένης. Multi Græci, ut uiri fortes, pugnarunt: & pro patria mortē oppetuerunt: ne coniuges suas, et liberos in seruitutē abstrahi uiderent. Ignosce, humanissime Lector, mihi: propter meā φιλέλληνα συμπάθειαν hæc prolixius uidiq; colligenti.

Scelera in mi ferrimā ciui- natem, & erū

λδ. Πῶς κατελύθη τὸ ἱεὶ ὄνομα) Polluerunt Ecclesiā nobilissimam (inquit Isidorus) S. Sophiæ, cū alijs: imagines Christi, S. Mariæ, et Sanctōrū, insigniaq; uiuificæ crucis, conspuentes, cōfringentes, conculcates: S. S. Euāgelia, & reliquos libros, dilacerantes & comburentes: sacras uestes & ornāmēta, in suū uestitum & ornatū conuertētes: ἕρῳ ἢ νότῳ τὴν ἀγίαν ναὸν καὶ ταυχευόντες. Crucifixū (ait Chiensis) per castra, præ uijs tympanis, illudendo deportant: sputis & blasphemijs incessant: pileo Turcico in caput posito, dicentes: Hic est Deus Christianorū. Rursus Isidorus, Expugnata, inquit, Constantinopoli: Perant occuparunt (eodem, quo Byzantiū, die: ut Laonicus scribit) mœnia eius usq; ad solū deducētes. Ex cāpanis bōbardas confluxerunt. Crucē, quæ erat in cacumine turris eius, cum ipsa turri contriuerunt. Quod postremum, Sansouinus sic interpretatus est: Mandarone à terra la Torre della croce: in cima della quale, era vn gran croce. Deiecerunt turrim crucis: in cuius apice erat magna crux.

Perē occupa- tio.

λε. Ἐγόντιστο ναὸς τῆ ἱσμοανδισῶν) Aeneas Syluius, Epist. 153. Nunc tēplum Sophiæ, ubiq; terrarum famosissimum, nongentis quondam Sacerdotibus celebratum, spurcitiæ Mahometi subiacet.

λς. Ο παλαίπρωτος ἢ βασιλεὺς ἡωνσαυτινον) Chiensis ait: Imperatorē, cum è statione sua Lōgus abijisset, optasse: suo se gladio interfici ab aliquo: ne uiuus in potestate hostiū ueniret. Interea, Theophilū Palæol. (postquā dixisset, sibi, iam perditā urbe, uiuendū non esse) aliquandiu pondus hostiū fortiter sustinente, securi discissum esse, Ioan. Sclauum Illyricum, multis prius Turcis inactatis, etiam occubuisse. Se inuicem postea oppidanos, Græcos & Latinos, dum retrocederent, in porta conculcasse: & periisse ibi circiter octingentos. Inter hos etiam Imperatorem, cadentem, resurgētē, relabentē, compressione è uita, principē patriæ, migrasse. Id sub porta Romani accidit: ut Chalcondyles lib. 8. ait: antea scribens his uerbis de Constantino. αὐτὸς, ὁ βασιλεὺς, πρὸς ἱωνσαυσιλῶν, καὶ τινὰς ὀλίγους, ἀμφ' αὐτὸν ὄντας, τραπέυει, ἐλεγχοῖ, ἰωμεν, ἀνδρῶν ὑπὸ τῆς βασιλευσῆος τῆσδε. αὐτὸς τε ὁ ἱωνσαυσιλῶν, ἀνθρ' ἡγούμενον ἀγαθὸς, ἐτελεύτησε: ἢ αὐτὸς ἐτραπέπει: καὶ ὀπίσθις, καὶ ὀπίσθις, ἐτραπῶν βασιλεὺς ἡωνσαυτινον εἰς τὸν ὄμιον, καὶ ἰτελεύτησον. Imperator, ad Cantacuzenum, & alios paucos, conuersus, ait: Eamus, uiri, in Barbaros istos. Tunc Cantacuzenus, fortiter pugnando interijt. Imperatorem, qui se uerterat, hostes insecuti, in humero uulnerarunt, ac periit. Sabellicus uerò, Decad. 3. lib. 7. Cōstantinus, inquit, Imperatorijs insignibus depositis: ne cognitus, uiuus caperetur: stricto ferro in irrupentiū Barbarorū cuneum irruit: fortiterq; pugnando, princeps æterna memoria dignus, hosti. i manu cōcidit. Paulus Aemyl. Cæsar suos, inquit, quoad fortuna non inuidit, tegens, hostem petens, egregiè pugnat, nec inultus perit. Et Marcus Guazzus in Chronicis: Μορὶ Constantino, combattendo valorosamente, con l'armi in mano, interijt, præliando fortiter, manu armata. ἀπὸ λόγου ἢ (ut est apud eundē Laonicum) τῶν παλαιῶν λόγων οἱ μετοχιστοὶ, ὅ, τε παῖδες καὶ οἱ παῖδες αὐτῆ, μαχόμενοι: καὶ συχνοὶ τῆ δαλίωρ ἐν γεγονότις, μὴ ἀντιχόμενοι ἐπιπέσειν ὅσοι τῶν παῖδων διεδωλωμένον. Ex Palæologis dicti Metochitai, pater et filij, pugnantes occubuerunt multiq; alij nobiles Græci non sustinentes uidere patriæ seruitutem. Interierunt quoq; (ut apud Guazzum est) eo tēpore ibi XLVII nobiles Veneti (quos ipsi Gētili—homines uocant) quorū unus (quem ad. Aldus præfatione in orationes Rhetorum Atticorum scripsit) fuit Alloisius Fafeolus. Euaserunt pugnantes, Paulus Troilusq; Bochiardi. Euasit etiā, licet captus, Cardinalis Isidorus: quod ei nō cōtigisset, si à Turcis cognitus fuisset. De quo uiro, Martinus Cromerus rerū Polon. lib. 22. sic scribit. Nicolaus Pontifex, Isidorū Metropolitē Κίουῖ ενσην (qui Cardinalis factus ab Eugenio: & à Russis suis, quod se cum Latinis in Concilio Florentino coniunxisset, pulsus: Romanam reuerterat) Constantinopolim Legatum miserat.

Card. Isido- rus.

De quo uiro, Martinus Cromerus rerū Polon. lib. 22. sic scribit.

Εὐρυορπίου (επιφιλίου αὐτοῦ) Λαόνικ. Ἡ βασιλείας ἤ ἐκδιόχου πύρι φαλλῶ, ἤ νικηθῶν τις μετὰ ταῦτα παρὰ βασιλεία ἐνεργάμενος, διῶρα τε ἔλαβε, καὶ ἀρχὴ ἐδωκερῆθη, ὅτε ἡ τρέπω ἀποβανοί: ἐλεῖς ἡδὲ τῷ ἤ νεκρῶν φράσαι καὶ αὐτὸ πύρι πύρι, σὺ πολλοῖς ἀλλοῖς αὐτοῦ, ὡς ὁ τυχῶν, ἐτελεύτησε. Caput Imp. Graeci, quidam Iarixarorum Regi attulit: ἔ ab eo munera principatūq; accepit. Quo aut ille modo occubuerit: nemo illorū dicere potuit. Ad portam enim, inter multos alios, ut unus ex gregarijs, perierat. Guazx. Fu ritrouato il morto corpo di Costantino tragli altri morti: & spiccatali la testa da le spalle, fu messa sopra vn' asta: & portata per tutta la città, & per tutto l' essercito, per commando di Maometto . Repertum fuit cadauer Constantini inter alios caesos: caputq; eius, ab humeris defectum, hasteq; infixū, est: ἔ sic per totam urbem exercitumq;, Mahometi iussu portatum.

λζ.

Imp. capua

Καὶ κατὰ λαόνικους ἢ μέγαν ἀσηναὺ ἢ κυρλασιὰν ἢ νοταρᾶν D. Lucam Notarā: qui ab alijs, linguā non intelligentibus, ChirLucas, Rirelucas, Gerlucas, ἔ Leontares, nominatur. Huic initio, cum captus cū filijs fuisset, parsum ἀ Sultano scribit Laonicus: sed postea, cum filium 12. annorū ei mittere recusasset, occisam cū filijs: quos noluerit illa pecunia, quam in Italia habebat, redimere: fortiter eos mori iubēs. Chienfis, iniquus huic KyrLucæ, cū ideo interfectū esse ait: q, nō fuerit Imp. Cōstantino autor pacis ἀ Turca petēda, uel urbis dedēda: ab eoq; culpau, in Perēsēs, ἔ Venetos collatā fuisse: ἔ Chalilbasciā, collusionis cū Graecis insinulatū. De filijs eius, Cuffinia nus sic: Cōstantino caeso, inquit, urbe per tridū sine stata ἔ direpta, Rirelucas in cōuiuio ante Tyrannū, cum filijs, Isaacio et Ioāne, decollatus est. Duo alij filij eius, in pugna ceciderāt. Puer uerō Iacobus, frustra deprecante patre, ad turpitudinē Tyrāno reseruatus. Quod ad filiā Notaræ attinet, ante captiuitatē urbis ad Italos, emissa: ad eam refro illud, quod in extremo Magni Etymologici inueniēs, gauisus sum: quod sic se habet. τὸ μέγα ἐτυμολογιὸν ἐντυπωθεὶν, πῶρας εἰληφον ἢ ἢν σὺν θιῶ, ἐν οὐσίαις: ἀναλώμασι λῆ ἔ συγκονδρῆ δλοῖμα ἀνδρῶς, κυβίς Νπολάα βλαστῆ ἔ κρηίδος: πωραίνεσαι ἢ ἀ λαμπροτάτης τε κῆ σφφρονεσάτης κυβίς Λυνης, θυγατρῶς ἔ πλανσε βεσάτης ἢ οὐδωβδῆτης κυβίς Λυπᾶ Νοταρᾶ, πῶς με γέγλυθ δὲ κωνσταντινουπόλεως: πῶρω ἢ ἢ δειγῶτις Ζαχαρίη κελδῶργς ἔ κρηίδες, ἔ λογιῶν ἀνδρῶν χείρη, ἢ λόγων ἐκλυπῶν ἐφιμελῶν, ἔται πῶ ἀπὸ ἀ χείρη γρηνήσεως, χιλιοστῶ τῆς κρηιολογίης, ἐνεπιμοσῶ ἐννάετ φημίταρ γρηιῶν ἢ ὄγδλη ἰσταμῶν: Magni hui' Etymologici impressio, Dei auxilio Venetijs absoluta est: impēsis quidē nobilis boniq; uiri, Nicolai Blasti Cretēsis: hortatu uerō illustrissimæ prudicissimæq; Dominae Annae, filiae reuerēdissimī ἔ illustrissimī Domini Lucæ Notaræ, magni quondā Ducis Cōstantinopoli: labore aūt, et dexteritate, Zachariæ Calliergi Cretēsis: gratificādi studio doctis uiris, sermōnis Graeci cupidis. An. ἀ natali Christi, c i d c c c c . i c . die Iulij viii. Huic uolumini magnæ hieraticæ chartæ, elegātissimē excuso, inscripserā. τῆ κῆ. ἀγῶστ. μιλῶς, ἔται τῶ ἔ φ π ἔ χείρη, διῶρον ἔλαδον τὸ κελῶρ ἢ μέγα τῶν χῶ τῆτο, σαρὰ κυβίς γρηιολογίης ἔ Λιονδρῶν, ἔλμῶς: πῶ κρηίδες ἔ γρηιῶν ἀ πῶλεως εἰς τυβηγγαυ. ἢ ἢ τῶρ ἀ αὐτῶ πάλαι ἢ κρηίδες, λίβριος γρηιολογίης, ὁ ἐκείνῃ πῶ κρηίδες, ἔ ἢ τῆ ἔλμῶ χολῆς πωραίνεσαι ἐνῆαυτῶς πρῶσινεὶς κελῶς: πῶρ ἢ ἔγῶ μαθῆτης ἐρηιολογίης, ἔται α φ μ, εἰος ἔ φ φ μ ἢ πῶσῶτα αὐτῶ ἐπῶσῶρας γλῶσσῆς διδασκαλῶ ἔρηιολογίης. ὁ ἢ χείρη, εἰς ἀῶνιον χερῶν ἀπῶσῶσαι: ἢ τῶ κῆ πῶ κρηίδες ἢ αὐτῶ, δλοῖμα ἀ νομιῶς ἔνῆ πολλὰ ἀγαθὰ ἀπὸ ἀ μιλῶ μ. μαρτῖνος ὁ κρηίδες: ἢ τυβηγγῆ, ἀ ἐκδιόχῶ ἢ λατῖνιόχῶ γλῶσσῆς διδασκαλῶ. Latine uerō inscripserā. Hunc librū accepi, donatū mihi ἀ D. Gregorio Leōhardo, I. V. Doctore, amico charissimo: quē attulit mihi Vlma D. Leo Crafftius ἢ 8. Augusti, 1580. Tybingā. Fuit autē D. Gregorij Leonhardi, olim Vlmae optime de me meriti præceptoris. Venerā ego in Scholā eius 1540. et inde discesseram 1543. Intra eos annos hunc librū sæpe apud eum uideram. Bene sit ἔ beato patri, ἔ nunc uiuo filio. M. Martinus Crusius, in Academia Tybing. utriusq; linguæ Professor. Nec tantū in Notaras scēditum fuit: sed etiā in alios claros uiros. Et ante obsidionē, cō uenerant multi Veneti, ἔ alij, cum nauibus, μητιῶτες ἐμπορίαν (ut Laonicus ait) id est, mercaturæ causa: quos oppidani secū retinuerāt, præsidij et auxiliij, tēpore necessario causa: κατὰ τὸ συμμαχικῶν. ὡς ἢ μῶες ἐφίειρ εἰς πύρι παρῶσαν ἀνῶγνῶ. Capti, Hieronymus Minottus, Venetorū Baiulus, cū filio (ὁ κρηίδες ἢ οὐνετῶρ, ait idē Laonicus) ἔ Taraconensiū consul cū duobus filiis, interfecti sunt (inquit Chienfis Catharinus uerō Cōtarenus ἔ sex nobiles Veneti, V 1 1. millibus aureorum amplius, post iam antea cōcessam libertatem, datis, nix dimissi.

λζ.

D. Lucas Notaras.

Anna Notaræna.

Magnū Etymologicon.

Ὁμῆ σὺν ἀναμειγμῆ αὐτῶ ἢ τὰ ἔ πρῶσῶτων) Pro, ὁμῆ σὺν ἀναμειγμῆ ἀπὸ κῆ ἢ ἔ πρῶσῶτων: uitandæ in perpetua Genitiua syntaxi obscuritatis causa. Hoc modo, cum maximo detrimento, ἔ periculo maiore amissum est Orientis imperium: ac bicipitiū Romanorum aquilæ, alterum defectum caput. Imperiorum ἔ urbium fatales interitus, Scipio Africanus minor deflet, apud Appianū Alexandrīn. λιβυῖς pag. 59. Exemplaris Rob. Stephani. μοτ- ga ἀ ἢ τῆ ἢ πῶ κρηίδες ἢ πῶ κρηίδες. Fatalis quædā periodus, ut hominū, ita etiam urbium est. idē σὺν ἀναμειγμῆ Superiorum ruine, & Graeci imperij sublata cause. 1. Iniustitia: ut, iniuste exactioes: quales sub Michaele Parapinacio: qui 1075. Christi imperator fuit. Et, quod Alexius Cōnenus (qui 1084. ἔ inde imperauit) se nō οἰκονόμος Reip. sed διασῶτης, cēsuit. Quod item ministris quibusdā tota plaustra pecuniæ præbuit: nō perimæ reliquā nobilitatē curās. Quod uetera instituta bona abrogauit: quod Senatū imperij deprimere studiit Tomo. 3. Ioan. Zonara. Inde grassationes Turcicæ, in Asia minore interdū etiam integræ ciuitates, maluerunt ad alios, deficere: quān Imperatorū ferre tyrannides αἰ γῶ ὁμοῖ ἢ ἀπῶσῶσαι πῶ βεβῶσαι. (ut cēt apud Choniata, in uita Alexij Angeli Comneni, imperatoris anno 1194. in Barbaro Graeco Augustano Exemplari). συμπαθεῖς, ἢ φιλανθρωπῶτες ἢ πῶ κρηίδες ἢ φιλῶσαρ, fuerunt ἢ ἢ maniores, ἔ magis misericordes, quān nos.

λδ.

Superiorum ruine, & Graeci imperij sublata cause.

2. Ignantia

E.Γ.Δ. της Κ.τ.ΙΙ ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

2. Ignavia, et studium uoluptatum. Ut, Turcis Orientem sub eodē Parapinacio uastantibus: Rempub. curabat nemo, imperatore ad Grammatica Versusq; faciendos incumbente. Et Choniata, in uita Isaacii Angeli Comneni, 1186. Imperatoris, dicit: Nostri Imperatores, τὴν οὐκ ἐπιμέλειαν μετὰ δεινότητι, ἵσα καὶ θαλαμῶν πόλιν νεάνιστον: αὐτὴν οὐκ ἐπιμέλειαν ἀνεπαύσαντο: domi, instar puellarum, nentium desident: quicquid interea eripiant Turcae. Imperatoris itē Alexij Angeli (de quo dictū apparatus, tardi erant, futiles; Duce adolescente, breui expeditione: tantum uno in loco herente, nec hostibus incommodate. Rursus, in recuperato (1202. Christi) Isaacii Angeli imperio, dicit: τοῖς Ῥωμαίοις συνεχῆ δυνάμει, ἀπεικάζουσιν, ἢ χαλαροῦσιν ἢ ἀπελευθεροῦσιν βίον μετὰ δεινότητος, δυνάμει αὐτῶν κρᾶτος ἐκείνου incidisse in ignauos, molles, et uoluptarios, Imperatores.

3. Eligentium, seu designantium, peruersitas. Dicit enim rursus in Alex. Ang. Comneno Choniata. Ἐὰς οὐκ ἐπιμέλειαν ἢ ἀφροσύνην ἢ ἀρξάντων, πρὸς τὸ ἢ προεχθρῶν ἐπιλεῖν τοὺς χηρῶν, ἢ δὲ ἀξίως βασιλευσάντων Ῥωμαίων, ἢ ὡς ἀφροσύνην τὰ νομὰ διακινδυνεύσαντων ἢ πρὸς γυμνάσιον, δόξιν ἢ δόξαν λόγῳ εἰσηγεῖτο, ὡς ἐκ τῶν ἀπολεσάντων, ἢ νύκτα, ἔτι ἐν γυμνασίῳ ὄντων, ἢ ἀσπαραγῶν ἐν εἰλημῶν, πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐπιλεῖν, omnes designationes, ad utilitatē nominatium dirigebantur. Sed de eo, qui ē dignitate imperij, et quā optimē, Rempub. gereret, nemo cogitabat: Vnde a stolidis, etiam infantes pueri, et in cunis uagientes, designabantur.

4. Bella ciuilia, et Ducum ambitiose ab imperatoribus defectiones. ἢ πολυκρατορίας (multorum dominatus) perdidit Græciam. Exempla, apud Historicos citatos, ubiq; obuia. Oriētis imperiū, diuisum fuit in Byzantinū, et Τραπεζυντιῶν. Et, Latinis Constantinopoli 1203. Imperatibus: Lascars imperabant Nicææ: Adrianopolis Balduino resistebat: ita, multis locis multa sibi uendicauerunt.

5. Inuitatio et attractio Turcarum. Quidam enim Græcorum, ut suis hostibus superiores fierent, Turcicā auxilia accersuerunt. Turcæ, bonitate Regionum Græciæ, et mollitie Imperatorum, et intestinis morbis, cognatis: ad inuadendum illecti sunt. Hinc Amurates 1. duabus Genuensium nauibus (Interiana et Squarciafica) dās nauium LX millia Aureorum, cum totidem Turcarum millibus, per Hellepontum in Europam traiecit: Callipolin, Adrianopolin, et Philippolin, cepit, anno Christi 1363 (ut Ionius de rebus Turcicis scribit) Ioanne Paleol. Imp. interea, dum transitū illum impedire debuisset, Sacerdotis filiā depereunte: ut apud Laonicū li. 5. est.

6. Præsidiorum imminutio, et tenacitas. Constantinus Monachus (Imp. anno 1043.) causam Turcis Oriētē occupando dedit: quod propter parsimoniam remouit præsidia provinciarum. Asia minor, amissa: quia nullus exercitus aderat, Turcis resistens, tempore Imp. Andronici maioris. Niceph. Gregoræ lib. 7. cap. 1. Maloriū initium fuit Græcis, classis ex tenacitate destructio: insulis hoc modo destitutis. Eiusdem, lib. 6. cap. 4. et 12.

7. Militum iniuriæ in populos amicos. ἐν εἰρήνῃ, κατὰ βλάβην τῆς ἀρχῆς καὶ δόξης λαβόντας ἐπὶ πόλιν πρὸς τὴν ἐξοδὸν Nihil efficit iniustus miles (præsertim, in deum blasphemus) contra Turcas: qui amicas regiones populans, populi execrationem pro uictico secum in bellum portat. Eiusdem, lib. 6. cap. 12.

8. Perfidia in hostes. Græci non seruata Turcis fide, turpiter ab eis uincuntur: fugiente dolēter Michaele Paleol. iunior. Apud eundem lib. 7. cap. 13. et 14. Et antea, perfidia Alexij Angeli in Turcan Rucratinum, causam dedit multis Asiæ urbibus infestandis. Apud Choniam, de eo Imp. libro 3. Vbi etiam dicitur, Rempub. a Comnenis pessundatā esse: dum alij ad Barbaros deficerēt: alij, qui remanebāt, ad imperandū ineptissimi esēt.

9. Complura imperij ruituri signa: neglectio disciplinæ contra prauos mores: uariæ uestiendi licētia, nouitatis et destructionis Regni præsignificatrix (ὡς οὐκ οὐθεὶ τὸς ἐκείνων ὄψεσθαι, καὶ οὐκ οὐραίου τινα, ἢ κατὰ λυσιμῶν ἀποπτεῖν ἢ βασιλείας) Veterum clararum domorum et basilicarum collabentium incuria. In eiusdem Gregoræ extremo, usq; ad annum Christi 1348. scribentis. Item, Monetæ adulteratio et imminutio. Isaacius Ang. Comnen. τὸ ἀργύριον λιβαλιδύσαντος, ἀδολύτου τὸ νόμισμα κέκοφθη: argentum adulterans, improbum Nomisma cudit. Choniata in eius Imperij lib. 3.

10. Aliorum Christianorum dissidia. In Turcas expeditio, Latinorum dissidijs omissa: Gregoræ lib. 11. cap. 1. ἐν ἀξίῳ χειρῶν οὐκ ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἑπὶ τῶν: οὐδὲν ὁμοῦ ἐστὶν ἀλλήλοις τὰ πρὸς ἐπιλήνην: ἢ ὅμῃ καὶ ὁ ἄλλων ἑαυτῶν ἴδου. Non decet Christianos, tāta seuitia inter se grassari: cum liceat, mutua concordia et pace uita, cōmunibus opibus cōtra impios ire. Idem lib. 10. cap. 4. His tandē rebus, oriētis imperiū paulatim labefactatū, tandē interiit: quod profectō mirandum est, in tantis uitij tandiu cohære potuisse, nec multo citius interiisse. Videntur igitur ab alijs: ne idem patiantur, quod Græci. Sit quisq; princeps, πολὺ γὰρ, sicut in Theogonia Hesiodi placet enim incidentem mihi obiter locum illum, sic interpretari) Iuppiter. Σὺς, Regē significat. Eius uxor. 1. sit μητις, prudentia. 2. θέμις, iustitia. 3. ἀνυπόμῳ, bonarum legum lōgē lateq; constitutio. 4.

Regie virtutes imperij conseruantes.

5. ἀμύθη, agriculturæ studium, peritia et industria œconomica. 5. μνήμη αὐτῶν, memoria Dei, et saluus ciuium. 6. ἀγῶ, obliuio iniuriarū, clementia. 7. ἡρα, Regalis σεμνότης, grauitas et dignitas. 8. filia eius sit ἀθλῶν, sapientia, scientia rei militaris, fortitudo. Omnes hæc uirtutes, sicut uxor et liberi, ei sint cōiunctissimæ. Tunc ipse erit uerē Σὺς: id est, felix uitæ pater, suis ciuibus: et uerius Rempub. maritus, non γὰρ ἄλλος adulter. Tales enim non esēt tempore Choniatæ, Imperatores: ipse Rempub. deplorat, a Tyrannis perditam: tanquam lectissimam formidam, a turpibus amatoribus in lecto oppressam. ὡς ἀπὸ τῶν πρὸς γυμνάσιον Ῥωμαίων ἀρχῆς: ἢ πᾶσι ἐβόησα βλάωτ ἢ προσκίοντες ὁ ἀξίωμα: διὸς ἐπὶ λευγίας βίωσας: ὁ οἶσσι ἐπαρνήσασθαι ὑβριστῶν: οἶσσι ἐπιμαίνουσιν ὄραταις εἰς οὐκ ἐπιμαίνουσιν: οἶσσι ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν, ἢ φιλοφρόνων μετὰ δεινότητος: ὁ celebre imperium, ὁ adoranda Μαίεσται: quales nequā amatores in te insanierunt? Quales amplexa supra te es, et osculata? lib. de Alexio Ang. Comn. 2.

De Augu.